

CHAPTER

2

Ensuring Resiliency

เศรษฐกิจไทย
บนเส้นทางการฟื้นตัว
อย่างยั่งยืน

- \ A YEAR IN REVIEW:
เกิดอะไรขึ้นในเศรษฐกิจไทยปี 2566
- \ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัว แต่ยังไม่ทั่วถึง
และเติบโตช้ากว่าที่คาด
- \ รพท. ดำเนินนโยบายเพื่อให้เศรษฐกิจ
เติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ
(Ensuring Resiliency)

A YEAR IN REVIEW: เกิดอะไรขึ้นในเศรษฐกิจไทยปี 2566

เศรษฐกิจไทยปี 2566 ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ แต่ยังฟื้นตัวได้ แม้จะโตช้ากว่าที่เคยคาดไว้ ความท้าทายนี้ นอกจากจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในปี 2566 แล้ว บางส่วนยังมีสาเหตุมาจากปีก่อนหน้า และบางปัญหาก็ก็น่าสนใจในโครงสร้างทางเศรษฐกิจไทย

เริ่มต้นปีด้วยความหวัง

เศรษฐกิจไทยเริ่มต้นปีด้วยข่าวดีจากการเปิดประเทศของจีน โดยเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2566 ทางการเงินอนุญาตให้ชาวจีนเดินทางออกนอกประเทศได้ หลังใช้นโยบาย Zero-COVID มานานกว่า 3 ปี ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งไทยซึ่งเป็นปลายทางสำคัญของนักท่องเที่ยวจีน ข่าวดีนี้ทำให้คาดการณ์กันว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2566 จะเติบโตได้ดีจากรายรับ

ภาคการท่องเที่ยวที่กำลังกลับมา ทำให้เงินบาทปรับแข็งค่าไปอยู่ที่ระดับ 32.57 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อของไทยในช่วงต้นปี แม้จะยังอยู่สูงกว่ากรอบเป้าหมาย แต่เริ่มทยอยปรับลดลงตามแนวโน้มค่าไฟฟ้าและราคาน้ำมันในประเทศ

สหรัฐฯ และยุโรปเผชิญปัญหา ในภาคสถาบันการเงิน

ในช่วงเดือนมีนาคม แม้ความกังวลต่อภาวะเศรษฐกิจโลก ถดถอยจะปรับลดลง แต่สหรัฐอเมริกาและยุโรปกลับเผชิญกับปัญหาในภาคสถาบันการเงิน จากความเสี่ยงที่สะสมมาตั้งแต่ช่วงที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานาน จนปะทุขึ้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยนโยบายต้องปรับขึ้นอย่างรุนแรงเพื่อลดเงินเฟ้อ

ธนาคารขนาดเล็กในสหรัฐฯ อย่าง Silicon Valley Bank (SVB) ขาดทุนจากการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ หลังดอกเบี้ยสูงขึ้น ส่งผลให้ลูกค้าขาดความเชื่อมั่นและแห่ถอนเงินฝาก จนในวันที่ 10 มีนาคม 2566 ทางกรมต้องสั่งปิดและประกาศคุ้มครองเงินฝากเพื่อป้องกันปัญหาลุกลาม ต่อมาไม่ถึง 2 สัปดาห์ ธนาคาร Credit Suisse ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนมาต่อเนื่อง ต้องเผชิญปัญหาหลัง Saudi National Bank ปฏิเสธการเพิ่มทุนให้ และมีความเสี่ยงที่จะผิดนัดชำระหนี้และล้มละลายสูง จนทางการสวิตเซอร์แลนด์ต้องเข้ามาดูแลปัญหาและถูกขายกิจการให้ Union Bank of Switzerland (UBS) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2566

เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินไทยในวงจำกัด เนื่องจากมีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับธนาคารดังกล่าวในสัดส่วนที่น้อยมาก อีกทั้งธนาคารขนาดเล็กของไทยก็มีลักษณะธุรกิจที่ต่างออกไปมาก และยังมีกำบังกำบังใช้เกณฑ์ด้านเงินกองทุนและสภาพคล่องอย่างเข้มงวดเท่าเทียมกัน ซึ่งต่างกับบางประเทศที่เน้นดูแลธนาคารขนาดใหญ่ใกล้ชิดกว่า

สปท. ออกมาตรการต่อเนื่อง

สินเชื่อธุรกิจในระบบธนาคารพาณิชย์เริ่มหดตัวในไตรมาส 1 ปี 2566 ที่ -0.3% เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะสินเชื่อ SMEs ที่หดตัวตั้งแต่ช่วงปลายปี 2565 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการทยอยชำระหนี้ของธุรกิจภายหลังสิ้นสุดมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) และความเสี่ยงที่ปรับเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อใหม่ของกลุ่มเปราะบาง ขณะที่ในภาพรวม มูลค่าสินเชื่อธุรกิจปล่อยใหม่ยังขยายตัวสูง และสูงกว่าช่วงก่อนโควิด 19

สปท. จึงยังช่วยเหลือผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2566 สปท. ได้ขยายระยะเวลามาตรการโครงการสินเชื่อฟื้นฟูระยะที่ 2 และโครงการสินเชื่อเพื่อการปรับตัวต่อไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 9 เมษายน 2567 เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 และเพื่อเพิ่มศักยภาพของธุรกิจเข้าสู่ new normal

สแกนเพื่ออ่านข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขยายอายุมาตรการสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการต่อไปอีก 1 ปี

ในเดือนเดียวกัน ธปท. ได้ออกมาตรการจัดการภัยทุจริตทางการเงิน เพื่อดูแลปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้น ตามการเติบโตของธุรกรรมดิจิทัล และเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2566 ทางกรเริ่มบังคับใช้ พรก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งจะมีส่วนช่วย

คุ้มครองประชาชนจากการถูกมิจฉาชีพหลอกลวงและป้องกันบัญชีม้า

สแกนเพื่อรับชมคลิปวิดีโอการแถลงข่าวเรื่อง มาตรการจัดการภัยทุจริตทางการเงินของ ธปท.

เงินเพื่อไทยปรับตัวลดลง ตามราคาพลังงานเป็นสำคัญ

ในเดือนพฤษภาคม 2566 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของไทยลดลงอย่างมีนัยสำคัญเป็นเดือนแรก มาอยู่ที่ 0.53% (จาก 2.67% ในเดือนเมษายน) จากราคาน้ำมันที่ลดลงตามราคาตลาดโลก ค่าไฟฟ้าที่ลดลงจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ และผลของฐานราคาพลังงานที่อยู่ในระดับสูงในปีก่อน โดยภาครัฐได้ดำเนินมาตรการอุดหนุนราคาพลังงานตลอดปี 2566 ทั้งในช่วงรัฐบาลรักษาการและหลังจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยหลังจากนั้น อัตราเงินเฟ้อทั่วไปทยอยลดลงจนติดลบครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2566 ที่ -0.3% แต่หากหักผลจากมาตรการอุดหนุนราคาพลังงานแล้วยังเป็นบวกที่ 0.9% ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่สะท้อนแรงกดดันด้านอุปสงค์ยังคงขยายตัวเฉลี่ย 1.27% ในปี 2566 ทั้งนี้ ในช่วงหลังของปี อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเคลื่อนไหวต่ำกว่ากรอบเป้าหมายที่ 1-3% จากปัจจัยด้านอุปทานทั้งหมดพลังงานและหมวดอาหารสด โดยเฉพาะราคาเนื้อหมูที่ลดลงจากอุปทานที่เพิ่มขึ้นและปัญหาการนำเข้าหมูเถื่อน

ตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนอยู่ในภาวะปกติ แม้บางรายผัดนัดชำระหนี้

ช่วงกลางปีมีข่าวการผัดนัดชำระหนี้ของบางบริษัท โดยเฉพาะกลุ่ม non-investment grade จากปัจจัยเฉพาะ เช่น ปัญหาการทุจริตงบการเงินและการขาดสภาพคล่อง ส่งผลให้ผู้ออกตราสารหนี้เอกชนบางรายที่มีความเสี่ยงสูง ขายได้ไม่ครบตามจำนวนที่ออก เพราะผู้ลงทุนมีความระมัดระวังมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนยังอยู่ในภาวะปกติ ไม่กระทบต่อการออกตราสารหนี้ใหม่ เพื่อทดแทนของเดิมที่ครบกำหนดในภาพรวม เนื่องจากธุรกิจส่วนใหญ่สามารถระดมทุนได้มากกว่าจำนวนเงินที่ต้องใช้

ภัยแล้งรุนแรงขึ้น จากปรากฏการณ์เอลนีโญ

โลกเข้าสู่สภาวะเอลนีโญในช่วงกลางปี 2566 ทำให้เกิดภัยแล้งในแถบเอเชียและออสเตรเลีย ส่งผลให้ผลผลิตภาคเกษตรหลายชนิดลดลง ราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเริ่มเห็นบางประเทศออกนโยบายความมั่นคงทางอาหาร อาทิ ในเดือนกรกฎาคม 2566 อินเดียประกาศระงับการส่งออกข้าว เพื่อให้มีเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและป้องกันไม่ให้ราคาสูงจนส่งผลต่อเงินเฟ้อ

เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ ธปท. กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำและเผยแพร่มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (Thailand Taxonomy) ระยะที่ 1 จะช่วยให้ธุรกิจและสถาบันการเงิน

มีมาตรฐานที่ชัดเจนของกิจกรรมในกลุ่มพลังงานและการขนส่งที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงเอื้อต่อการปรับตัวสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืน

สแกนเพื่ออ่านข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Thailand Taxonomy: มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

เศรษฐกิจโลกเผชิญกับเงินเฟ้อสูง กดดันให้ธนาคารกลางทั่วโลก ดำเนินนโยบายตึงตัว

แม้อัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศค่อย ๆ ลดลงหลังจากผ่านจุดสูงสุดไปเมื่อราวกลางปี 2565 แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้ธนาคารกลางทั่วโลกยังต้องปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่อเนื่อง

ธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่อเนื่องในปี 2566 โดยปรับขึ้นดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายในวันที่ 26 กรกฎาคม 2566 มาอยู่ที่ 5.25-5.50% ต่อปี และสื่อสารว่าจะคงไว้ที่ระดับนี้ไปอีกระยะหนึ่ง (higher for longer) ต่างจากที่นักลงทุนคาดในตอนต้นปี ว่ามีโอกาสที่จะลดดอกเบี้ยในปี นี้ ทำให้ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้น และเงินบาทอ่อนค่าที่สุดในเดือนตุลาคม ที่ 37.24 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรอายุ 10 ปีแตะระดับสูงสุดที่ 3.35% จากทั้งคาดการณ์ทิศทางนโยบายการเงินของ Fed และเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวช้า เสริมด้วยความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศ ขณะที่ไม่มีเงินทุนไหลออกรวมประมาณ 9.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างไรก็ดี เสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยยังเข้มแข็ง ซึ่งช่วยสนับสนุนความเชื่อมั่นของนักลงทุน

ขณะที่ธนาคารกลางยุโรป (ECB) ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจาก -0.5% ในปี 2565 มาอยู่ที่ 4% ณ วันที่ 14 กันยายน 2566 ซึ่งเป็นการขึ้นดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย เพื่อดูแลปัญหาอัตราเงินเฟ้อเช่นเดียวกัน

อุปสงค์จีนชะลอหลังเปิดเมือง ส่วนหนึ่งจากปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์

แม้จะเริ่มฟื้นตัวอย่างสดใส แต่อุปสงค์ของจีนกลับชะลอลงเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ผิวนัดชำระหนี้หลายราย โดยในเดือนสิงหาคม 2566 Country Garden บริษัทอสังหาริมทรัพย์ใหญ่ที่สุดในจีนไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ 2 รุ่นได้ตามเวลาที่กำหนด ขณะที่บริษัทอสังหาริมทรัพย์ที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 อย่าง China Evergrande Group ยื่นคำร้องขอความคุ้มครองการล้มละลายต่อศาลในสหรัฐฯ เนื่องจากไม่สามารถชำระหนี้ 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ได้ ส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

รพท. ออกมาตรการแก้หนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ขณะที่ กนง. ปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเข้าสู่ระดับสมดุล

เศรษฐกิจไทยยังฟื้นตัวไม่ทั่วถึง โดยยังมีกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระที่รายได้ยังไม่กลับมา ซึ่งอาจเริ่มได้รับผลจากต้นทุนการเงินที่สูงขึ้น สะท้อนจากคุณภาพสินเชื่อรายย่อยในกลุ่มครัวเรือนรายได้ต่ำที่ด้อยลง เช่น สินเชื่อบ้านสินเชื่อรถยนต์ ขณะที่หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ยังอยู่ในระดับสูง ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2566 ธปท. จึงมีมาตรการเพิ่มเติมเพื่อดูแล ได้แก่ มาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน โดยออกหลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (responsible lending) ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 (อ่านข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ responsible lending ได้ที่ www.bot.or.th/th/debtsolution.html)

ขณะที่การทยอยปรับนโยบายการเงินเข้าสู่สมดุลดำเนินมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2565 อย่างค่อยเป็นค่อยไป และระมัดระวัง จนมาถึงสุดลงในเดือนกันยายน 2566 ที่ กนง. ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งสุดท้ายของปีและสื่อสารชัดเจนว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ในช่วงที่สมดุลกับศักยภาพเศรษฐกิจและเสถียรภาพการเงินของไทย (อ่านเพิ่มเติมได้ใน Box 1 การดำเนินนโยบายการเงินกลับสู่สมดุลในปี 2566)

สแกนเพื่อรับชมคลิปวิดีโอ การแถลงข่าว มาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน

สแกนเพื่ออ่านบทความ "วิกฤต Evergrande: กรณีศึกษาสำหรับผู้ดำเนินนโยบายไทย"

การจัดตั้งรัฐบาลที่ล่าช้ากระทบการเบิกจ่ายงบประมาณ ปี 2567

ไทยจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2566 แต่การจัดตั้งรัฐบาลมีความล่าช้า โดยคณะรัฐมนตรีเข้าถวายสัตย์ปฏิญาณในวันที่ 5 กันยายน 2566 เพื่อเริ่มต้นทำงาน ส่งผลให้มีความไม่แน่นอนของนโยบายรัฐบาลใหม่และกระบวนการงบประมาณปี 2567 โดยตลาดการเงินมีความผันผวนขึ้นในช่วงที่นักลงทุนรอความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลใหม่ โดยเฉพาะนโยบายโครงการเติมเงิน 10,000 บาท ผ่าน digital wallet รวมถึงกระบวนการงบประมาณปี 2567 ที่คาดว่าจะเบิกจ่ายล่าช้าออกไปกว่า 6 เดือน (คาดว่าจะดำเนินการได้ในช่วงเดือนเมษายน 2567) ทำให้การลงทุนภาครัฐในไตรมาสที่ 4 ปี 2566 ซึ่งเป็นไตรมาสแรกของปีงบประมาณหดตัว 9.3% เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของปีปกติ ซึ่งลดทอนอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสสุดท้ายของปี 2566 ให้ลดลงราว 1.2%

ความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์กระจายตัวในหลายภูมิภาคของโลก

ในวันที่ 7 ตุลาคม 2566 กลุ่มฮามาสเปิดฉากโจมตีอิสราเอลอย่างรุนแรงที่สุดในรอบหลายสิบปี และอิสราเอลโจมตีกลับไปในพื้นที่ฉนวนกาซา สร้างความตึงเครียด และส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมัน อย่างไรก็ตาม ราคาลงงานโลกไม่ได้เร่งขึ้นรุนแรง เนื่องจากกลุ่มประเทศ OPEC ไม่มีมาตรการคว่ำบาตรการส่งออกน้ำมันไปยังประเทศที่สนับสนุนอิสราเอล

ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน ที่ต่อเนื่องมาจากปี 2565 ยังไม่มีทีท่าว่าจะยุติลง ขณะที่สหรัฐฯ และยุโรปได้ยกระดับมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียเพิ่มเติม ส่วนความขัดแย้งสหรัฐฯ-จีน ยังตึงเครียดและเริ่มขยายวงกว้าง สะท้อนจากนโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และชาติพันธมิตรที่มีมากขึ้น เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ ร่วมกันจำกัดการส่งออกชิปและสินค้าเทคโนโลยีไปจีน ขณะที่จีนเร่งสนับสนุนอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ในประเทศ และตั้งเป้าหมายที่จะผลิตให้ได้ 80% ของอุปสงค์ในประเทศภายในปี 2573

จบปี 2566 ด้วยปัญหาเชิงโครงสร้างที่กลับมาชัดเจนขึ้น

แม้ปี 2566 จะไม่มีการระบาดของโควิด 19 แล้ว และเมื่อมองภาพช่วงต้นปีก็เหมือนจะเป็นปีที่ราบรื่นของเศรษฐกิจไทย แต่เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงช่วงปลายปีปัญหาเชิงโครงสร้างหลายอย่างกลับค่อย ๆ สะท้อนออกมาให้เห็นได้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะจากสถิติต่าง ๆ

ปี 2566 ไทยต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสิ้น 28.2 ล้านคน โดยส่วนหนึ่งเป็นผลดีจากมาตรการฟรีวีซ่าให้กับ จีน คาซัคสถาน อินเดีย และไต้หวัน อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เป็นความหวังในช่วงต้นปีกลับไม่มากนักเนื่องจากเศรษฐกิจจีนชะลอตัว โดยเข้ามาเพียง 3.5 ล้านคน หรือคิดเป็น 32% ของจำนวนในช่วงก่อนโควิด 19 ที่มีมากถึง 11 ล้านคน นอกจากนี้ รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติปรับลดลงเนื่องจากนักท่องเที่ยวปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นใช้จ่ายน้อยลง ลดจำนวนวันพักลดลง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้รายรับนักท่องเที่ยวในไตรมาสที่ 3-4 ของปี 2566 น้อยกว่าคาด แม้จำนวนนักท่องเที่ยวจะเป็นไปตามที่ประเมินไว้ก็ตาม

ด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรมของไทยในปี 2566 หดตัวตามการส่งออกที่ยังอ่อนแอ โดยมีสาเหตุทั้งปัจจัยเชิงวัฏจักร เช่น ธุรกิจยังมีสินค้าคงคลังอยู่ในระดับสูง เศรษฐกิจจีนยังคงฟื้นตัวช้า วัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่ฟื้นตัว และปัจจัยเชิงโครงสร้างที่มีมาต่อเนื่องแต่เริ่มเห็นผลรุนแรงขึ้น เช่น เดิมไทยส่งออก Hard Disk Drive ที่ความต้องการกำลังถูกทดแทนด้วย Solid State Drive หรือเดิมไทยส่งออกสินค้าปิโตรเคมีไปยังจีน แต่จีนสามารถผลิตสินค้าปิโตรเคมีทดแทนการนำเข้าได้แล้ว รวมถึงจีนเริ่มส่งสินค้ามาแข่งขันกับผู้ประกอบการไทยมากขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์เหล็ก และรถยนต์ไฟฟ้า

ปี 2566 เศรษฐกิจไทยยังเผชิญกับความท้าทายจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ สำหรับ ธปท. ซึ่งมีพันธกิจหลักคือการดูแลเสถียรภาพของเศรษฐกิจการเงินไทย จึงต้องดำเนินนโยบายต่าง ๆ อย่างรอบคอบจริงจัง และต่อเนื่อง โดยเน้นการประเมินไปข้างหน้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่า เศรษฐกิจไทยจะอยู่บนเส้นทางที่ฟื้นตัวอย่างยั่งยืน ท่ามกลางโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและมีความผันผวนตลอดเวลา

BANK OF THAILAND

มกราคม

12 ม.ค.

สปท. เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางการอนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

VIRTUAL BANK

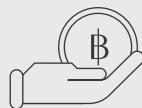
กุมภาพันธ์

14 ก.พ.

สปท. เผยแพร่แนวทางการแก้ไขปัญหานี้คร้วเรือนอย่างยั่งยืน

20 ก.พ.

คลินิกแก้หนี้ปรับเกณฑ์ให้ครอบคลุมถึงลูกหนี้ที่มีสถานะเป็นหนี้เสียก่อน 1 ก.พ. 66

มีนาคม

9 มี.ค.

สปท. ออกมาตรการจัดการภัยทุจริตทางการเงิน

มิถุนายน

28 เม.ย.

คลินิกแก้หนี้ปรับเกณฑ์คุณสมบัติลูกหนี้ที่จะสมัครเข้าโครงการ

6 มิ.ย.

ผู้ว่าการและผู้บริหารของ สปท. และธนาคารกลางกัมพูชา ร่วมเปิดตัวการชำระเงินระหว่างประเทศด้วย QR Code (ระยะที่ 2) ที่นักท่องเที่ยวไทยสามารถชำระเงินค่าสินค้าที่ร้านค้าในประเทศกัมพูชาผ่าน Cross-border QR Code

CROSS-BORDER QR CODE

19 มิ.ย.

สปท. เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางการอนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ฉบับปรับปรุง

สิงหาคม

25 ส.ค.

ธนาคารกลางอินโดนีเซีย ธนาคารกลางมาเลเซีย และ สปท. ยกระดับความร่วมมือในการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อชำระธุรกรรมทวิภาคีระหว่างกันในวันเดียวกันนี้ ธนาคารกลางเวียดนามได้เข้าร่วมความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินในภูมิภาคอย่างเป็นทางการ

กันยายน

14-15 ก.ย.

สปท. จัดงาน BOT Digital Finance Conference 2023 เพื่อนำเสนอทิศทาง ความก้าวหน้าของนวัตกรรมการเงินแนวคิดและประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญจากในประเทศและต่างประเทศ

ตุลาคม

1-31 ต.ค.

สปท. ร่วมมือกับ Google และ TB-CERT ภายใต้สมาคมธนาคารไทย จัดแคมเปญ #31Days31Tips เพิ่มทักษะดิจิทัลให้คนไทยรู้เท่าทันภัยทางออนไลน์

Highlight Activities

เมษายน

21 มี.ค.

รพท. ขยายอายุมาตรการสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ

23 มี.ค.

รพท. เข้าร่วมโครงการ Nexus ร่วมกับ BIS และธนาคารกลางของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์

24 มี.ค.

รพท. และผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ 14 หน่วยงาน ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรไทย

27 เม.ย.

ธนาคารแห่งประเทศไทย รับมอบทองคำเพื่อสมทบเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรา

กรกฎาคม

30 มี.ย.

รพท. แลกงข้อราชการเผยแพร่มาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 1 ฉบับสมบูรณ์

THAILAND
TAXONOMY

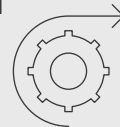
12 ก.ค.

รพท. จัดโครงการ Communication Hackathon เพื่อเปิดรับฟังแนวทางการสื่อสารจากประชาชน

13 ก.ค.

รพท. แลกงความคืบหน้าการดำเนินการตามมาตรการจัดการภัยทุจริตทางการเงิน

21 ก.ค.

รพท. เผยแพร่มาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน และในวันที่ 26 ก.ค. รพท. แลกงข้อราชการร่วมกับสมาคมธนาคารไทย และสมาคมสถาบันการเงินของรัฐ ผลักดันการแก้ไขปัญหานี้อย่างยั่งยืน

พฤศจิกายน

10 ต.ค.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) รพท. และสมาคมธนาคารไทย แลกงข้อราชการร่วมการแสดงผลในการฝากเงินสดผ่านตู้อัตโนมัติ เพื่อยกระดับความปลอดภัย

15 ต.ค.

ตัวแทนจากกระทรวงการคลังและ รพท. ลงนามใน MOU การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปี IMF-WBG ในปี 2569

30 พ.ย.

รพท. เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อแนวนโยบายการเปิดกว้างให้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลตามสิทธิของผู้ใช้บริการ (Open Banking Data for Consumer Empowerment)

ธันวาคม

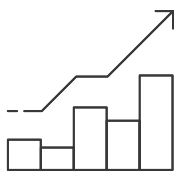
4 ธ.ค.

ธนาคารกลางฮ่องกง และ รพท. ได้เปิดตัวการให้บริการชำระเงินข้ามพรมแดนผ่าน QR Code ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เดินทางระหว่างสองประเทศได้รับบริการชำระเงินที่รวดเร็วปลอดภัยและเข้าถึงได้ง่าย

Ensuring Resiliency เศรษฐกิจไทย บนเส้นทางฟื้นตัวอย่างยั่งยืน

ในปี 2566 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดำเนินนโยบายการเงินและมาตรการต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ เพราะแม้เศรษฐกิจไทยอยู่ในทิศทางฟื้นตัวจากปี 2565 และเครื่องยนต์เศรษฐกิจหลักอย่างการบริโภคภาคเอกชนและการท่องเที่ยวเริ่มกลับมาทำงานอีกครั้ง แต่ก็ยังไม่เต็มศักยภาพ และยังคงเผชิญกับความท้าทายและความเสี่ยงจากสถานการณ์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงสถานการณ์ภาพรวมของเศรษฐกิจไทย ความเสี่ยงและความท้าทายที่ต้องเผชิญ และการดำเนินนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

เศรษฐกิจไทยฟื้นตัว แต่ยังไม่ทั่วถึง และเติบโตช้ากว่าที่คาด

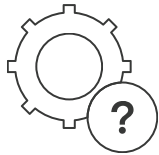
เศรษฐกิจไทยปี 2566 ททยอยฟื้นตัวหลังจากได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด 19 อย่างรุนแรงในปี 2563 โดยขยายตัว 1.9% (ชะลอลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัว 2.5%) ขณะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปีนี้อยู่ในกรอบเป้าหมายที่ 1.2% ซึ่งลดลงจากปีก่อนที่ 6.1%

แรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยมาจากการบริโภคภาคเอกชน และกิจกรรมในภาคบริการโดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวในภาพรวมยังคงค่อนข้างช้า เนื่องจากภาคเศรษฐกิจอื่นชะลอตัว โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกหดตัวตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ที่ยืดเยื้อ และปัญหาเงินเฟ้อทั่วโลกที่ยังอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้เศรษฐกิจไทยยังสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจโลกด้วย

1 \ เศรษฐกิจโลกทยอยฟื้นตัว แต่ยังไม่ส่งผลบวกต่อเศรษฐกิจไทยมากนัก

เศรษฐกิจโลกในปี 2566 ททยอยฟื้นตัว แต่ยังมีเผชิญกับความท้าทายและความไม่แน่นอนค่อนข้างสูง ทั้ง (1) การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างรวดเร็วของประเทศเศรษฐกิจหลักเพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคสถาบันการเงินในสหรัฐฯ และยุโรป รวมถึงกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริง (2) เศรษฐกิจจีนยังมีปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องใช้เวลาแก้ไข และ (3) ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ที่ยืดเยื้อ อาทิ ความขัดแย้งระหว่างจีนและสหรัฐฯ สงครามรัสเซีย-ยูเครน และความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ฮามาส

ทั้งนี้ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกถูกขับเคลื่อนจากภาคบริการเป็นหลัก ขณะที่การผลิตภาคอุตสาหกรรมทั่วโลกค่อนข้างซบเซาและภาคธุรกิจยังมีสินค้าคงคลังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้มูลค่าการค้าโลกในปีนี้จะชะลอตัว ซึ่งกระทบต่อภาคส่งออกและภาคอุตสาหกรรมไทย โดยในปี 2566 มูลค่าการส่งออกสินค้าและการผลิตภาคอุตสาหกรรมของไทยหดตัว 1.7% และ 3.2% ตามลำดับ นอกจากนี้ การส่งออกบางหมวดของไทยยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนไป อาทิ หมวดปิโตรเคมีที่มีความต้องการสินค้าน้อยลงมาก เนื่องจากผู้นำเข้ารายสำคัญอย่างจีนหันมาผลิตเองมากขึ้นเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้า และหมวดสินค้า Hard Disk Drive (HDD) ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของไทยก็อยู่ในช่วงขาลง และกำลังถูกทดแทนด้วย Solid State Drive (SSD) ซึ่งเป็นสินค้าที่มีเทคโนโลยีก้าวหน้ามากกว่า

2 \ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวจากภาคบริการ แต่เครื่องยนต์เศรษฐกิจหน้าตาไม่เหมือนเดิม

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยถูกขับเคลื่อนด้วยภาคบริการ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว ต่อเนื่องจากปีก่อน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวไทยกลับมาอยู่เหนือระดับก่อนโควิด 19 (ปี 2562) แล้วตั้งแต่เดือนมีนาคม 2566 ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมทั้งปีอยู่ที่ 28.2 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นราว 2.5 เท่าจากปีก่อน คิดเป็นการฟื้นตัว 71% เมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิด 19 ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องอย่างโรงแรมและร้านอาหารปรับดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ระดับการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวแต่ละสัญชาติยังต่างกัน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวได้ดีส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางระยะใกล้ (short haul) อาทิ มาเลเซีย อินเดีย ขณะที่นักท่องเที่ยวจีนมีเพียง 3.5 ล้านคนเท่านั้น ถือว่าฟื้นตัวช้าเมื่อเทียบกับจำนวน 11.1 ล้านคนในช่วงก่อนโควิด 19 ส่วนหนึ่งมาจากนโยบายของจีนที่เน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ

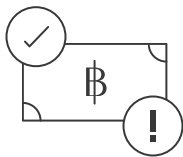
กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางระยะใกล้ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อการเดินทางน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ประกอบกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปหลังโควิด 19 ส่งผลให้รายรับภาคการท่องเที่ยวฟื้นตัวได้ช้ากว่าจำนวนนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวโดยรวมสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานในภาคบริการ การขยายตัวของรายได้ การฟื้นตัวของความเชื่อมั่นผู้บริโภค และมีส่วนสำคัญที่ทำให้อัตราการว่างงานและการจ้างงานกลับเข้าสู่ระดับก่อนโควิด 19 ในช่วงครึ่งหลังของปี ทั้งหมดนี้สนับสนุนให้การบริโภคภาคเอกชนขยายตัว 7.1% ซึ่งมาจากการใช้จ่ายในหมวดบริการเป็นสำคัญ

3 \ ภาครัฐออกมาตรการเพื่อช่วยกระตุ้นการบริโภค และลดค่าครองชีพ

การบริโภคที่เติบโตดียังได้รับการสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ โดยเฉพาะมาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และมาตรการลดค่าครองชีพ อาทิ การลดค่าไฟฟ้าและราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี นอกจากนี้ ยังมีมาตรการอื่น ๆ เข้ามาเพิ่มเติม โดยในช่วงครึ่งแรกของปีมีมาตรการข้อปดมีคืบ ตามด้วยนโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยว เราเที่ยวด้วยกัน เฟส 5 ขณะที่ในช่วงท้ายปี ภาครัฐมีมาตรการลดค่าครองชีพเพิ่มเติม อาทิ การลดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าโดยสารรถไฟฟ้า 20 บาทตลอดสายสี่แดง และบางช่วงของสายสีม่วง

อย่างไรก็ตาม ปี 2566 มีการเลือกตั้ง และเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลชุดใหม่ ส่งผลให้งบประมาณของปีงบประมาณ 2567 ล่าช้าไปตามกระบวนการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ จึงกระทบการใช้จ่ายภาครัฐบ้างในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2566 โดยเฉพาะการใช้จ่ายด้านการลงทุน

4 \ เสถียรภาพเศรษฐกิจและระบบการเงินโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังคงเฝ้าระวังกลุ่มเปราะบาง

อัตราเงินเฟ้อในปี 2566 ทั้งปีอยู่ที่ 1.2% ซึ่งกลับเข้ามาอยู่ในกรอบเป้าหมาย จากที่เคยสูงถึง 6.1% ในปี 2565 โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลง มาตรการลดค่าครองชีพของภาครัฐ รวมถึงราคาอาหารสดที่ลดลงตามปริมาณเนื้อสุกรที่เข้ามาในตลาดมากขึ้น ด้านค่าเงินบาทมีความผันผวนมากขึ้นตามการคาดการณ์ทิศทางนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) เป็นหลัก โดยบางช่วงมีปัจจัยเฉพาะในประเทศเพิ่มเติม ทั้งนี้ ค่าเงินทั้งปีโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 34.81 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าจากปีก่อน โดย ณ สิ้นปี 2566 ไทยมีเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ที่ 255 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงกว่าหนี้ต่างประเทศระยะสั้น 2.3 เท่า³ และดุลบัญชีเดินสะพัดรวมทั้งปีกลับมาเกินดุลได้ที่ 6.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับที่ขาดดุลในปีก่อนจากการฟื้นตัวของดุลบริการ โดยเฉพาะรายรับจากการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

ภาคสถาบันการเงินมีความเข้มแข็ง สะท้อนจากอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS capital ratio) ในระบบธนาคารพาณิชย์ที่สูงถึง 20.1% และสัดส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพ (non-performing loan: NPL) ต่อสินเชื่อรวมทรงตัวในระดับต่ำที่ 2.7% อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการชำระหนี้ในบางกลุ่มยังคงเปราะบาง โดยเฉพาะครัวเรือนรายได้น้อยและธุรกิจ SMEs ที่อาจได้รับผลกระทบจากต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ภาคธุรกิจบางรายยังมีความเสี่ยงในการต่ออายุสัญญาของตราสารหนี้จากปัจจัยเฉพาะของธุรกิจเอง ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและติดตามต่อไป

รพท. จัดงาน Monetary Policy Forum ทุกไตรมาส โดยมีผู้บริหาร ธปท. เข้าร่วมสื่อสารให้แก่นักวิเคราะห์และสื่อมวลชน

³ สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้น เป็นข้อมูล ณ ไตรมาส 3 ปี 2566

รพท. ดำเนินนโยบาย เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโต อย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ (Ensuring Resiliency)

ในการประชุม กนง. คณะกรรมการร่วมหารือสถานการณ์ แนวโน้ม ทิศทาง รวมถึงผลกระทบจากการดำเนินนโยบายการเงิน

ในภาพรวม เศรษฐกิจไทยปี 2566 อยู่ในทิศทางฟื้นตัวแต่ยังไม่ทั่วถึง และโตช้ากว่าที่คาด อัตราเงินเฟ้อปรับลดลง ระบบการเงินโดยรวมมีเสถียรภาพแต่ยังมีจุดเปราะบาง โดยเฉพาะหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง และความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น รพท. จึงเน้นดำเนินนโยบายเพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ โดยดำเนินนโยบายสำคัญ 3 เรื่อง ได้แก่ (1) การดำเนินนโยบายการเงินเพื่อกลับสู่ภาวะปกติ (2) การแก้ไขปัญหาหนี้้อย่างยั่งยืนและครบวงจร และ (3) การพัฒนาภาคการเงินเพื่อรองรับกระแสโลกใหม่ทั้งความก้าวหน้าด้านดิจิทัลและความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

1 \ การดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อกลับสู่ภาวะปกติ

ในปี 2566 คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไปครั้งละ 0.25% รวม 5 ครั้งมาอยู่ที่ 2.50% (จาก 1.25% ในช่วงต้นปี 2566) สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในทิศทางฟื้นตัว โดยการปรับนโยบายการเงินเพื่อกลับสู่ภาวะปกติ (policy normalization) นี้ เพื่อช่วยให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายปรับจากระดับที่ผ่อนคลายนมากในช่วงโควิด 19 เข้าสู่ระดับที่เป็นกลางต่อเศรษฐกิจมากขึ้น (neutral interest rate) ซึ่งเป็นระดับที่ช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพและยั่งยืน

1 \ ปรับทิศทางนโยบายการเงินสอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจการเงินที่มองไปข้างหน้า

กนง. ได้ประเมินภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน และมองไปข้างหน้า (outlook dependent) เพื่อให้ นโยบายการเงินเหมาะสมกับแนวโน้มเศรษฐกิจและความเสี่ยง ในอนาคต เนื่องจากนโยบายการเงินต้องใช้เวลากว่า 4-8 ไตรมาสจึงจะส่งผลเต็มที่ไปยังระบบเศรษฐกิจ โดยในปี 2566 เศรษฐกิจไทยในภาพรวมยังฟื้นตัว แต่ฟื้นช้ากว่าคาด และยังไม่ทั่วถึง แรงสนับสนุนหลักมาจากการบริโภค ภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และในปี 2567 มีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้นตามการส่งออกที่จะกลับมาขยายตัว จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน และอุปสงค์ภายใน

ประเทศที่จะยังเติบโต แต่ขณะเดียวกัน เศรษฐกิจไทยก็เผชิญ ความกดดันจากปัจจัยเชิงโครงสร้างมากขึ้นด้วย สำหรับ อัตราเงินเฟ้อในปี 2566 ปรับลดลง แต่เป็นผลจากฐานที่สูง ในปี 2565 และมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยชั่วคราว กนง. ประเมินว่า อัตราเงินเฟ้อ ในปี 2567 มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับต่ำของกรอบเป้าหมาย แต่ยังมีคามไม่แน่นอนจากราคาล้างงานที่อาจได้รับ ผลกระทบจากความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ ราคาอาหารสด ที่อาจผันผวนจากปรากฏการณ์เอลนีโญ รวมทั้งความต่อเนื่อง ของมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของภาครัฐ

2 \ ปรับนโยบายการเงินเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพในระยะยาว

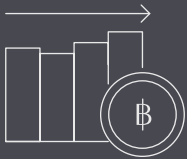
กนง. ททยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็น ค่อยไป ให้สอดคล้องกับภาพการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และ ให้ความสำคัญรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในระยะยาว เพราะการคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ในระดับต่ำที่นานเกินไป อาจสร้างผลข้างเคียงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน เช่น เกิดพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนโดยประเมินความเสี่ยง ต่ำกว่าที่ควร (underpricing of risk)

ทั้งนี้ การปรับนโยบายการเงินของ กนง. คำนึงถึง สถานการณ์และบริบทของเศรษฐกิจไทยเป็นสำคัญ หากเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ธนาคารกลางของประเทศ เศรษฐกิจหลักได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระดับที่สูง กว่าระดับสมดุลเพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อสูง ขณะที่ไทยปรับขึ้น อัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไปมาอยู่ในระดับที่ เหมาะสมต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ ในระยะยาว

3 \ สร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจ เพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ภายใต้บริบทที่เศรษฐกิจภาพรวมอยู่ในทิศทางฟื้นตัว จึงเป็น โอกาสที่ควรเสริมสร้างขีดความสามารถของนโยบายการเงิน (policy space) โดยการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย สำหรับรองรับเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ถือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจด้วย ซึ่งในช่วงหลายปี ที่ผ่านมา การสะสมขีดความสามารถของนโยบายการเงิน ทำได้ยาก เพราะเศรษฐกิจไทยต้องเผชิญกับวิกฤตและ ความเสี่ยงจากภายนอกอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องดำเนิน นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายนในหลายช่วงเวลา โดยเฉพาะ วิกฤตโควิด 19 ที่นำมาสู่การลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 0.50%

อย่างไรก็ดี การขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอาจ ส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของครัวเรือนและธุรกิจ กลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีหนี้สูง ดังนั้น กนง. จึงปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไป และ ประเมินผลกระทบอย่างรอบด้านในการประชุมแต่ละครั้ง นอกจากนี้ กนง. ยังสนับสนุนแนวทางการแก้ปัญหาหนี้ อย่างยั่งยืน ทั้งมาตรการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่อง มาตรการ ให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (responsible lending) ที่รวมถึงการดูแลหนี้เรื้อรัง (persistent debt) ซึ่งเป็นมาตรการเฉพาะจุดที่มีประสิทธิภาพมากกว่าและมี ต้นทุนน้อยกว่า เมื่อเทียบกับการใช้อัตราดอกเบี้ยนโยบาย ที่ส่งผลในวงกว้างระดับมหภาค (blunt tool) และไม่เฉพาะเจาะจง

BOX 1 | การดำเนินนโยบายการเงิน กลับสู่ภาวะปกติมากขึ้นในปี 2566

การดำเนินนโยบายการเงินในปี 2566 อยู่บนหลักการของการกลับสู่สมดุล ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ (1) การประเมินเศรษฐกิจแบบมองไปข้างหน้า (2) การคำนึงถึงเป้าหมายของนโยบายอย่างครอบคลุมและยืดหยุ่น และ (3) การชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

หลักการดำเนินนโยบายการเงิน

1. การประเมินเศรษฐกิจแบบมองไปข้างหน้า (outlook dependent)

การตัดสินใจนโยบายการเงินจะต้องประเมินเศรษฐกิจให้ชัดเจนและรอบด้าน โดยพิจารณาทั้งข้อมูลล่าสุดเพื่อประเมินภาวะเศรษฐกิจในระยะสั้น ประกอบกับการมองไปข้างหน้าเพื่อประเมินแนวโน้มและความเสี่ยงในอนาคต (balance of risks) เพราะนโยบายการเงินต้องใช้เวลาประมาณ 4-8 ไตรมาส จึงจะส่งผ่านผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ การใช้ข้อมูลในระยะสั้นเพียงอย่างเดียว แม้จะเป็นข้อมูลล่าสุด แต่ก็อาจมีความผันผวนจากปัจจัยเฉพาะหรือปัจจัยชั่วคราวได้ เช่น อัตราเงินเฟ้อที่ติดลบในช่วงปลายปี 2566 เกิดจากปัจจัยพิเศษชั่วคราวอย่างผลของมาตรการภาครัฐ ไม่ได้สะท้อนอุปสงค์ที่อ่อนแอ ซึ่งคาดว่าต่อไปอัตราเงินเฟ้อจะกลับมาเป็นบวก แต่หากต้องปรับทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายบ่อยครั้งเพื่อตอบสนองข้อมูลล่าสุด จะยิ่งเพิ่มความผันผวนแก่เศรษฐกิจท่ามกลางปัจจัยไม่แน่นอนที่มีมากอยู่แล้ว

นอกจากการประเมินผ่านข้อมูล GDP และอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานแล้ว การประเมินแนวโน้มเศรษฐกิจยังใช้เครื่องมือชี้เศรษฐกิจอื่น ๆ ที่หลากหลายและรอบด้าน ทั้งในระดับ macro และ micro เช่น การจ้างงาน การผลิตและส่งออก จำนวนนักท่องเที่ยว รวมถึงการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความเห็น และรับฟังมุมมองต่าง ๆ จากภาคธุรกิจในหลายอุตสาหกรรม และใน

หลายพื้นที่ผ่านโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจ (Business Liaison Program: BLP) ที่ช่วยให้สามารถประเมินแนวโน้มเศรษฐกิจได้อย่างรอบด้านขึ้น

2. การคำนึงถึงเป้าหมายของนโยบายอย่างครอบคลุมและยืดหยุ่น

ธปท. ดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่น (flexible inflation targeting) โดยมี 3 เป้าหมาย ได้แก่ (1) อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับเสถียรภาพที่ 1-3% ในระยะปานกลาง (2) เศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับศักยภาพในระยะยาว และ (3) การรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน ทั้งนี้ ในการตัดสินใจนโยบายการเงินในแต่ละครั้งต้องพิจารณาปัจจัยทั้ง 3 ด้าน และพร้อมปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์ได้ปรับเปลี่ยนจากที่เคยมองไว้เดิม

3. การชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

เศรษฐกิจไทยเพิ่งเผชิญกับความท้าทายจากวิกฤตโควิด 19 ในช่วงปี 2562-2565 ส่งผลให้นโยบายการเงินผ่อนคลายมาต่อเนื่อง ในด้านหนึ่ง อัตราดอกเบี้ยต่ำช่วยกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและช่วยประคับประคองเศรษฐกิจในภาวะวิกฤตให้สามารถเดินหน้าต่อไปได้ แต่ในอีกด้านหนึ่ง การคงอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นระยะเวลานานต่อเนื่องก็สร้างต้นทุน

ทางเศรษฐกิจหลายประการ โดยอาจนำไปสู่ภาวะหนี้ล้น (debt overhang) หรือการลงทุนในโครงการที่ไม่สร้างผลกำไรเท่าที่ควร รวมถึงเกิดพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนโดยประเมินความเสี่ยงต่ำกว่าที่ควร (underpricing of risks) จนเป็นการสะสมความเปราะบางไว้ในระบบการเงิน

ซึ่งท้ายที่สุดอาจกลับมากระทบการเติบโตของเศรษฐกิจได้ ธปท. จึงดำเนินนโยบายการเงินโดยใช้น้ำหนักผลดีผลเสียของนโยบายอย่างระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินในระยะยาว

การดำเนินนโยบายการเงินในปี 2566

ในภาพรวมตลอดปี 2566 ธปท. ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างค่อยเป็นค่อยไปต่อเนื่องจากปีก่อน (ปรับขึ้นครั้งละ 0.25% จำนวน 5 ครั้ง ส่งผลให้ดอกเบี้ยนโยบายปรับจาก 1.25% มาอยู่ที่ 2.50%) สอดคล้องกับแนวโน้ม

ภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัว ตามแรงส่งของการบริโภคภาคเอกชนและภาคท่องเที่ยวเป็นหลัก ส่วนอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำชั่วคราว เนื่องจากฐานปีก่อนที่ค่อนข้างสูง และภาครัฐมีมาตรการลดค่าครองชีพและราคาพลังงาน

การทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายหลังจากได้ปรับลดไปมากในช่วงโควิด 19 ถือเป็นปรับให้ดอกเบี้ยกลับมาสู่ระดับที่เป็นกลางมากขึ้น (neutral interest rate) เหมาะสมกับการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว ซึ่งจะช่วย (1) ปรับพฤติกรรมการออม การลงทุน การกู้ยืม และการบริโภคให้สมดุล ช่วยให้ระดับราคามีเสถียรภาพและรักษาอำนาจซื้อ (2) มีขีดความสามารถของนโยบายการเงิน (policy space) เพียงพอ และเหมาะสมในการรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และ (3) ลดการสะสมความเปราะบางและรักษาเสถียรภาพระบบการเงินได้อย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ดี ธปท. ตระหนักถึงผลกระทบต่อกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะบริษัทขนาดเล็กที่มีผลกำไรต่ำหรือครัวเรือนที่มีภาระหนี้สูงที่จะได้รับผลจากดอกเบี้ยที่สูงขึ้นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงสนับสนุนแนวทางแก้ปัญหาหนี้้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการผลักดันให้สถาบันการเงินดำเนินมาตรการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่อง และใช้มาตรการเฉพาะจุดซึ่งจะมีประสิทธิผลมากกว่า และมีต้นทุนน้อยกว่าการใช้อัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ส่งผลในวงกว้างระดับมหภาค (blunt tool)

แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินในระยะต่อไป

ในระยะต่อไป ธปท. ประเมินว่าเศรษฐกิจไทยยังมีแนวโน้มขยายตัว และอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มอยู่ในกรอบเป้าหมาย การดำเนินนโยบายการเงินในระยะข้างหน้าจะพิจารณาให้

เหมาะสมกับแนวโน้มและความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ ซึ่งหากสถานการณ์เปลี่ยนจากที่เคยมองไว้ ก็พร้อมปรับทิศทาง การดำเนินนโยบายให้เหมาะสมกับบริบทต่อไป

2 \ การแก้ปัญหาหนี้ที่ยั่งยืนและครบวงจร

ที่ผ่านมา ธปท. ได้ออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้มาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมลูกหนี้ทุกประเภท ทั้งผู้ประกอบการรายย่อย ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) และธุรกิจขนาดใหญ่ ผ่านทั้งมาตรการแก้ไขหนี้เดิมและการเติมเงินใหม่ โดยออกแบบมาตรการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง ในระยะแรกที่เศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ธปท. เน้นออกมาตรการที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างแบบระยะสั้น เพื่อรองรับสถานการณ์ที่มีความรุนแรงและเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า อย่างไรก็ตาม สถานการณ์มีแนวโน้มยืดเยื้อและการฟื้นตัวเป็นแบบไม่เท่าเทียม (K-shaped) ธปท. จึงได้ออกมาตรการที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น เพื่อให้ระบบการเงินสามารถจัดสรรทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบหนักอย่างเพียงพอ

ในปี 2566 ธปท. ได้เริ่มทยอยปรับมาตรการให้เข้าสู่ภาวะปกติ (policy normalization) สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจที่จะฟื้นตัว แต่ยังคงผลักดันมาตรการเติม

บางส่วน เพื่อบรรเทาภาระทางการเงินของประชาชนในกลุ่มที่ยังปรับตัวได้ค่อนข้างช้า ได้แก่ มาตรการแก้หนี้ระยะยาวที่ช่วยสนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้ที่ยั่งยืนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชน รวมถึงการคงมาตรการลดอัตราค่าธรรมเนียมชำระหนี้บัตรเครดิตขึ้นต่ำจาก 10% เป็น 5% และมาตรการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล จาก 6 เดือนเป็น 1 ปี ไปจนถึงสิ้นปี 2566

นอกจากนี้ ธปท. ยังจัดให้มีช่องทางเสริมเพื่อให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ ได้แก่ ทางด่วนแก้หนี้ เป็นช่องทางเสริมออนไลน์สำหรับประชาชนในการขอความช่วยเหลือด้านการผ่อนชำระหนี้ หมอหนี้เพื่อประชาชน เป็นช่องทางให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้ อย่างครบวงจรแก่ลูกหนี้รายย่อยและผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และคลินิกแก้หนี้ เป็นช่องทางปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่มีหนี้เสียจากบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด และสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง

“

ช่วงโควิด 19 ลูกค้าหายไปเยอะ รายได้ไม่พอจ่ายหนี้บ้าน หนี้รถ ตอนนั้นคิดว่าอยากให้มีโครงการช่วยเหลือผ่อนผันหนี้ แล้วก็ มีจริง ๆ ทางธนาคารก็ติดต่อมา เลยได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ 3 เดือน และปรับโครงสร้างหนี้ให้ผ่อนต่องวดน้อยลง ยืดระยะเวลาออกไป ทำให้ผ่านพ้นวิกฤตวันนั้นมาได้ ตอนนี้ก็ดีขึ้นบ้าง สามารถเดินต่อไปได้

”

คุณตึก เจ้าของร้านกาแฟสด

สำหรับโครงการพักทรัพย์ พักหนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถโอนทรัพย์มาชำระหนี้ได้ และให้สิทธิซื้อคืนภายในระยะเวลาที่ตกลงไว้ เนื่องจากเศรษฐกิจเริ่มมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจึงได้ปิดโครงการไปในวันที่ 9 เมษายน 2566 และมีการโอนวงเงินคงเหลือจำนวน 25,886 ล้านบาทไปใช้สำหรับมาตรการสินเชื่อฟื้นฟู⁴

ที่มุ่งเน้นสนับสนุนการปล่อยสินเชื่อเพื่อเพิ่มสภาพคล่องและรองรับการฟื้นตัวของธุรกิจในระยะแรก โดยต่อมา ธปท. ได้ปรับเงื่อนไขของมาตรการให้รองรับการปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อรองรับโลกยุคหลังโควิด 19 (สินเชื่อเพื่อการปรับตัว) และมีการขยายระยะเวลามาตรการออกไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 9 เมษายน 2567

⁴ วงเงินสินเชื่อฟื้นฟูเดิมจำนวน 2.5 แสนล้านบาทได้ใช้ไปหมดแล้ว ส่วนที่คงเหลืออยู่เป็นวงเงินที่รับโอนจากโครงการพักทรัพย์ พักหนี้

“

เราเป็นผู้ประกอบการ ก็มีพูดคุยแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับ สปท. มีการเข้าร่วมกิจกรรมและแลกเปลี่ยนความเห็นรอบรอบ เพื่อสะท้อนปัญหาของผู้ประกอบการที่เราทราบมาจากสมาชิกในสภาอุตสาหกรรมฯ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์จริง เช่น ช่วงโควิด 19 ที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยมาตรการช่วยเหลือภาคเอกชน แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง หรือเพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริง เช่น การเข้าถึงแหล่งทุน และการทำพิกัดทรัพย์สิน

”

คุณสมพล ชิววัฒนาพงศ์
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จ.สงขลา

สำหรับปี 2567 ธปท. จะยังทยอยปรับมาตรการให้เข้าสู่ภาวะปกติต่อเนื่อง โดยอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำจะทยอยปรับเพิ่มขึ้นเป็น 8% ในปี 2567 และกลับเข้าสู่อัตราการผ่อนชำระขั้นต่ำที่ 10% ในปี 2568 ทั้งนี้ ธปท. ประเมินว่า ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว การขยายเวลาการลดอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำต่อไปอีกจะไม่ส่งผลดีอย่างแท้จริงกับลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้จะต้องใช้ระยะเวลาที่นานกว่าในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นส่งผลให้ภาระดอกเบี้ยจ่ายรวมสูงขึ้น

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ลูกหนี้บางส่วนไม่สามารถปรับเพิ่มอัตราผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำได้ ก็ยังมีช่องทางอื่นที่ช่วยเหลือได้ตรงจุดกว่า เช่น มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่แต่ละสถาบันการเงินมีพร้อมรองรับไว้แล้ว โดยสถาบันการเงิน

ทุกแห่งมีมาตรการแปลงหนี้บัตรเครดิตเป็นสินเชื่อระยะยาว โดยขยายระยะเวลาในการผ่อนชำระ และบางแห่งจะมีการลดอัตราดอกเบี้ย และกำหนดยอดผ่อนชำระให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้ปิดหนี้ได้เร็วขึ้น

นอกจากนี้ ธปท. จะออกมาตราการใหม่เพื่อดูแลหนี้ครัวเรือนให้ตรงจุด และยั่งยืนขึ้น โดยจะยกระดับมาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ผ่านการออกหลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (responsible lending) ที่จะเริ่มผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 เพื่อกำหนดบทบาทของผู้ให้บริการในการรับผิดชอบลูกค้า ทั้งการปรับโครงสร้างหนี้ การช่วยแก้หนี้เรื้อรังให้ปิดจบได้ และคุ้มครองสิทธิลูกหนี้ให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น

“

หลังโควิด 19 ก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าไร แต่เราก็คปรับตัว หารายได้อื่นเพิ่ม เพราะมีหนี้บ้าน หนี้รถที่ต้องจ่าย ดีที่ตอนโควิด 19 ธนาคารให้พักชำระหนี้ จากนั้นก็ปรับโครงสร้างหนี้ให้ผ่อนค่างวดน้อยลง เพิ่มปีผ่อนชำระเอา ต้องขอบคุณที่มีโครงการแบบนี้ เพราะเท่านี้ก็ถือว่าช่วยเหลือเยอะแล้ว ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของเราเองที่ต้องบริหารจัดการรายได้แต่ละเดือน ค่าน้ำ ค่าไฟ จ่ายหนี้ มีคนบอกว่าต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายทุกเดือน ก็ทำมาตลอดเลย

”

คุณวรรณ คนชายลวดเตอรี

การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม

หลักเกณฑ์การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (responsible lending) มีสาระสำคัญ ดังนี้

\ **ช่วยลูกหนี้ต่อเนื่องด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้**
ลูกหนี้จะได้รับการเสนอแผนปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ ตั้งแต่เริ่มมีปัญหาการชำระหนี้ แต่ยังไม่เป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) อย่างน้อย 1 ครั้ง และเมื่อเป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) อย่างน้อย 1 ครั้ง โดยเฉพาะก่อนที่จะดำเนินการตามกฎหมาย โอนขายหนี้ บอกลีกสัญญา หรือยึดทรัพย์

\ **ช่วยลูกหนี้เรื้อรังกลุ่มเปราะบางให้สามารถปิดจบหนี้ได้ภายใน 5 ปี** (ลูกหนี้เรื้อรัง คือ ลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ประเภทวงเงินสินเชื่อหมุนเวียน ที่ปัจจุบันยังไม่เป็นหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) แต่จ่ายดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และมีรายได้น้อย) ด้วยอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 15% ต่อปี ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 เมษายน 2567 เพื่อให้ผู้ให้บริการมีเวลาในการปรับระบบงาน

\ **คุ้มครองสิทธิลูกหนี้ให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น** โดยลูกหนี้จะได้รับการดูแลให้การคิดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมเป็นธรรมมากขึ้นเช่น ไม่ถูกคิดค่าปรับใถ่ถอนสินเชื่อ

ก่อนกำหนด (prepayment fee) ของสินเชื่อส่วนบุคคล ไม่ถูกคิดดอกเบี้ยบนดอกเบี้ยของสินเชื่อรายย่อยทั้งหมด ตลอดจนได้รับข้อมูลสำคัญถูกต้องครบถ้วน และเปรียบเทียบได้ รวมทั้งการส่งเสริมวินัยทางการเงินผ่านการให้ข้อมูลโดยผู้ให้บริการเพื่อกระตุกพฤติกรรมตลอดวงจรหนี้

ทั้งนี้ ธปท. ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการดูแลหนี้ครัวเรือนเพิ่มเติมควบคู่ไปด้วย ได้แก่ กลไกในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงของลูกหนี้ (risk-based pricing: RBP) ซึ่งจะช่วยให้ผู้กู้ที่มีความเสี่ยงสูงเกินกว่าเพดานดอกเบี้ยปัจจุบันสามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้มากขึ้น ขณะที่กลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำหรือมีประวัติการชำระหนี้ดีจะมีโอกาสได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเพดานดอกเบี้ยปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมด้านสินเชื่อที่ดี และการกำหนดภาระหนี้ต่อรายได้ (Debt Service Ratio: DSR) เพื่อให้เจ้าหนี้ให้สินเชื่อที่สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ และไม่นำไปสู่การก่อหนี้สินเกินตัว โดยก่อนจะใช้มาตรการ DSR ธปท. จะประเมินบริบททางเศรษฐกิจให้เหมาะสมอีกครั้ง และสื่อสารล่วงหน้าให้ประชาชนและผู้ให้บริการมีเวลาในการปรับตัว

คุณสุวรรณี เจษฎาศักดิ์ ผู้ช่วยผู้จัดการ สายกำกับสถาบันการเงิน พูดคุยกับสื่อมวลชนในประเด็นสถานการณ์หนี้ครัวเรือนและความคืบหน้าของแนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน

BOX 2 “เป็นหนี้ต้องมีวันจบ” เรื่องจริงของลูกหนี้ ที่ปิดจบ-แก้ไข-เริ่มต้นใหม่ได้อย่างยั่งยืน

ท่ามกลางสถานการณ์หนี้ครัวเรือนของไทยที่ยังอยู่ในระดับสูง ธปท. ตระหนักและกังวลถึงความยากลำบากของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ดำเนินนโยบายแก้ปัญหาหนี้อย่างครบวงจรผ่านโครงการและมาตรการต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้ง “โครงการหมอนี่เพื่อประชาชน” ที่ให้คำปรึกษาแนวทางแก้ไขหนี้เป็นรายบุคคล “โครงการทางด่วนแก้หนี้” ช่องทางเสริมที่ ธปท. เป็นตัวกลางรับแจ้งการขอรับความช่วยเหลือแก้ไขหนี้จากประชาชนไปยังสถาบันการเงินเจ้าหนี้ และ “โครงการคลินิกแก้หนี้” ที่จะเสนอการแก้ไขหนี้เสียที่เกิดจากบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลด้วยเงื่อนไขที่ผ่อนปรน

การทำงานใกล้ชิดกับลูกหนี้ที่มีความเดือดร้อนจำนวนมาก ทำให้ ธปท. ได้เรียนรู้การแก้ปัญหาหนี้ในโลกแห่งความเป็นจริงด้วย บทเรียนจากหลายกรณีศึกษานอกจากจะช่วยให้ ธปท. สามารถปรับปรุงนโยบายและมาตรการให้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังมีส่วนทำให้ ธปท. เข้าใจและใกล้ชิดประชาชนมากขึ้นด้วย

ที่สำคัญที่สุด คือ ธปท. เชื่อว่าความสำเร็จในการออกจากกับดักหนี้ของลูกหนี้คนหนึ่งย่อมส่งผลต่อพลัง ความหวัง และแรงบันดาลใจให้กับคนที่พยายามแก้ไขปัญหาหนี้ของตัวเองด้วย

ธปท. ออกบูธโครงการหมอนี่เพื่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คำปรึกษากับลูกหนี้ในทุกภูมิภาค

“หมอหนีเพื่อประชาชน” โครงการที่ให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี ที่อยากหาทางออกจากวงจรหนี้

รายละเอียดเคส

เหตุสุดตจากโควิด 19 และโรคร้ายของคนในครอบครัว ลูกหนีวัยเกษียณรายหนึ่ง ทำธุรกิจซ่อมนาฬิกาและทำลูกกุญแจมา 11 ปี สามารถชำระหนี้บัตรเครดิตเพื่อซื้ออุปกรณ์ประกอบอาชีพได้สม่ำเสมอ แต่เกิดเหตุสุดตในช่วงโควิด 19 ลูกค้าน้อยลงอย่างมาก การหารายได้เสริมก็ยาก เพราะไม่ถนัดใช้ช่องทางออนไลน์ และถูกซ้ำเติมจากค่ารักษาพยาบาลคนในครอบครัวที่เป็นมะเร็ง การลดรายจ่ายจึงเป็นไปได้ ทำให้สุดท้ายตัดสินใจลดเงินจากบัตรเครดิตมาใช้คืนหนี้บัตรเครดิตจนหนี้เยอะขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งในตอนนั้นจ่ายได้เพียงขั้นต่ำ แต่เริ่มจะจ่ายไม่ไหว และไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรต่อไป

จุดเปลี่ยนคือ การได้พบกับโครงการหมอหนีเพื่อประชาชน ลูกหนีได้เห็นโฆษณาเกี่ยวกับโครงการ จึงได้ลงทะเบียนมาขอคำปรึกษา โดยเล่าสถานการณ์ที่กำลังประสบให้หมอหนีของ ธปท. ฟัง จึงได้แนะนำให้ลูกหนีเข้าไปคุยกับสถาบันการเงินเพื่อเจรจาขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยเน้นให้ลูกหนีต้องพิจารณาตัวเองว่าจ่ายไหวแค่ไหน เช่น อาจต้องขอสถาบันการเงินให้ขยายเวลาชำระหนี้เป็น 5 ปี เพื่อให้ค่างวดลดลง ซึ่งปัจจุบัน ลูกหนีรายนี้ได้เจรจากับสถาบันการเงินเจ้าหนี้จนเริ่มได้รับการขยายเวลาชำระหนี้ให้แล้ว ทำให้ไม่เครียดกับหนี้สินที่มีอยู่ และยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินเจ้าหนี้ของบัตรไว้ได้

รายละเอียดหนี

หนี้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด 5 ใบ รวม 3 แสนบาท จ่ายขั้นต่ำมาต่อเนื่อง โดยคาดว่าจะเริ่มจ่ายไม่ไหว เป็นหนี้เสียในระยะเวลานาน

“คลินิกแก้หนี” ช่วยเหลือลูกหนี บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล ที่ค้างชำระนานกว่า 120 วันให้เดินต่อไปได้

รายละเอียดเคส

เหตุเกิดจากการใช้จ่ายเกินตัว และไม่มีวินัยในการจ่ายชำระลูกหนีรายหนึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหนี้บัตรเครดิตและบัตรกดเงินสดจำนวนมากจากการใช้จ่ายไปกับทั้งของฟุ่มเฟือยและค่าใช้จ่ายจำเป็นในชีวิตประจำวัน ทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายรายเดือนสูงกว่ารายได้ เมื่อมีเงินไม่พอไปจ่ายขั้นต่ำ จึงถูกสถาบันการเงินทวงหนี้ จนคิดสั้นอยากจะจบชีวิตตัวเองเพราะความเครียด ไม่รู้ว่าจะออกจากวังวนหนี้ได้อย่างไร

จุดเปลี่ยนคือ การได้เข้าโครงการ “คลินิกแก้หนี”

ลูกหนีได้ปรึกษาบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) และได้พบว่า SAM สามารถให้เงื่อนไขที่ดีกว่า โดยอัตราดอกเบี้ยลดลงเหลือ 5% จากเดิมที่สูงกว่า 20% และยังสามารถผ่อนชำระได้สูงสุดถึง 10 ปี โดยเมื่อพิจารณาความสามารถของตัวเองแล้ว พบว่าสามารถจ่ายไหวที่เดือนละ 4,500 บาท ซึ่งจะใช้เวลาผ่อนชำระไม่ถึง 10 ปี และยังสามารถปรับระดับบัตรเครดิตให้เดินต่อไปได้ โดยปัจจุบันยอดหนี้เหลือเพียง 1.8 แสนบาท ซึ่งลูกหนีตั้งใจจะมีวินัยในการจ่ายคืนหนี้เพื่อให้สามารถปิดจบได้ใน 5 ปี

รายละเอียดหนี

หนี้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด รวม 3 แสนกว่าบาท ไปปรึกษาคนอื่นก็บอกให้เบี้ยวหนี้และยอมโดนฟ้อง แต่ยังโชคดีที่ไม่ได้ทำตามคำแนะนำเหล่านั้น ไม่อย่างนั้นจะกลายเป็นหนี้เสียแถมมีประวัติโดนฟ้องในเครดิตบูโรและทำให้ต่อไปจะเข้าถึงสินเชื่อได้ยากมาก

ข้อคิดที่ลูกหนีในโครงการของ ธปท. อยากฝากถึงคนอื่น ๆ

- \ ความรู้ทางการเงินและวินัยทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องมี!
- \ แยก “ความจำเป็น” กับ “ความต้องการ” ออกจากกัน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและโอกาสการก่อหนี้
- \ เป็นหนี้แล้วต้องคืนเพราะมันคือความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- \ หาแหล่งที่ปรึกษาที่ถูกต้อง ก็จะทำให้เราค้นพบทางออกที่เหมาะสม

ธพ. ออกบูธโครงการหมอหนี้เพื่อประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริการกับลูกหนี้ในทุกภูมิภาค

3 \ การมุ่งสร้างภูมิทัศน์ภาคการเงินไทย เพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน

ธปท. ได้เผยแพร่แนวนโยบายภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย เพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน (financial landscape) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 และได้ผลักดันแนวนโยบายด้านการเงินดิจิทัลและความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ภาคการเงินพร้อมรับมือกับความท้าทายสำคัญในระยะข้างหน้า และสามารถช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านของภาคเศรษฐกิจ โดยมีผลกระทบน้อย

ในด้านการเงินดิจิทัล ธปท. มุ่งเน้นให้ภาคการเงินสามารถใช้เทคโนโลยีและข้อมูลในการพัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการอย่างรับผิดชอบ (responsible innovation) ภายใต้อำนาจสำคัญ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เปิดกว้างในการแข่งขันให้ผู้เล่นทั้งรายเดิมและรายใหม่ (Open Competition) (2) เปิดกว้างให้ผู้ให้บริการกลุ่มต่าง ๆ เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสมและเป็นธรรม (Open Infrastructure) และ (3) เปิดกว้างให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) ซึ่งที่ผ่านมา ธปท. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลักดันนวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินดิจิทัลที่จำเป็นเพิ่มเติม อาทิ การเชื่อมต่อระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ (cross-border payment) กับญี่ปุ่น กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และล่าสุดกับฮ่องกง เพื่อสนับสนุนการค้าขายและการท่องเที่ยวระหว่างกัน การเปิดใช้งานระบบ PromptBiz นอกจากนี้ ธปท. อยู่ระหว่างผลักดันการอนุญาตจัดตั้ง Virtual Bank ที่จะเป็นผู้เล่นใหม่ที่ให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัลเป็นหลัก เพื่อนำเสนอบริการทางการเงินรูปแบบใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่มได้ดีขึ้น โดยเฉพาะผู้ใช้บริการรายย่อย และ SMEs ที่ยังไม่ได้รับบริการทางการเงินอย่างเพียงพอหรือตรงความต้องการ รวมทั้งช่วยกระตุ้นการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินไทยอย่างเหมาะสม โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง

นอกจากนี้ ธปท. ยังได้ทยอยดำเนินการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้ยืดหยุ่นตามความเสี่ยงและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานวัตกรรมและการปรับตัวของสถาบันการเงินภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ ในระยะต่อไป ธปท. จะเร่งผลักดันให้เกิดกลไกที่ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้สิทธิในการเรียกใช้หรือส่งข้อมูลของตนที่มีอยู่กับผู้ให้บริการหรือหน่วยงานต่าง ๆ (Open Banking Data for Consumer Empowerment) เพื่อสมัครใช้บริการกับผู้เล่นรายอื่นได้สะดวกและปลอดภัย และผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เก็บอยู่หลายแหล่งและโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลสำคัญเพื่อพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งสามารถทดลองใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาบริการในภาคการเงินได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ธปท. ตระหนักถึงความจำเป็นที่ภาคเศรษฐกิจไทยต้องปรับตัวทั้งในมิติการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษ (mitigation) และการปรับตัวเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ (adaptation) โดย ธปท. ได้จัดทำแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ภาคการเงินบรรลุผลลัพธ์สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ (1) สามารถประเมินผลกระทบที่มีต่อความเสี่ยงและโอกาสด้านสิ่งแวดล้อม และผนวกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในกระบวนการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ และ (2) มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านการวางรากฐานสำคัญ (building blocks) 5 ด้าน⁵

⁵ รากฐานสำคัญ 5 ด้าน (5 building blocks) ประกอบด้วย (1) การปรับกระบวนการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินเพื่อให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินด้านสิ่งแวดล้อมที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจ (products and services) (2) มาตรฐานกลางการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (taxonomy) (3) ฐานข้อมูลกลางที่เป็นระบบและเข้าถึงได้และมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงิน (data and disclosure) (4) โครงสร้างแรงจูงใจ (incentive) ที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในภาคการเงิน (5) องค์กรความรู้และทักษะของบุคลากรในภาคการเงิน (capacity building) โดยออกแบบให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาคการเงินเพื่อความยั่งยืน

ในปี 2566 ความคืบหน้าของงานพัฒนา building blocks ที่สำคัญคือ การกำหนดแนวนโยบายเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (standard practice) และการกำหนดมาตรฐานการจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของไทย (taxonomy) สำหรับภาคพลังงานและขนส่ง นอกจากนี้ ธปท. ยังได้ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย พัฒนาโครงการนำร่อง (pilot project) ในการสนับสนุนเงินทุนแก่อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเพื่อช่วยลดการเผาอ้อยและปัญหาฝุ่น PM2.5 ซึ่งในระยะต่อไป จะผลักดันให้สถาบันการเงินพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสนับสนุนเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในวงที่กว้างขึ้นต่อไป

งาน BOT Digital Finance Conference 2023 ภายใต้แนวคิด Building Ecosystem for Responsible Innovation ซึ่ง ธปท. จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14-15 กันยายน 2566 โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 85 รายจาก 15 ประเทศ มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเงินดิจิทัล การปรับใช้นวัตกรรมต่าง ๆ ในภาคการเงิน

งานเสวนาเรื่อง Green and Transition Finance: The New Frontier for Sustainable เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2566 ซึ่ง ธปท. จัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองจากภาคธุรกิจเอกชนและหน่วยงานภาครัฐในเรื่องบทบาทการพัฒนาอย่างยั่งยืนของภาคการเงิน และปัจจัยที่ช่วยให้ภาคธุรกิจไทยเปลี่ยนผ่านสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม